

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

75. An Clericus in feudalibus possit conueniri coram iudice laico? Ex part.
3. tr. 1. res. 59.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76442](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76442)

per laicum sub spe & intentione reconueniendi Clericum. Vide citatos Doctores.

3. Notandum est etiam secundò quòd licet Clericus possit à laico reconueniri, tamen ista reconuentionio debet fieri in principio litis, vel statim post contestationem litis, cum enim causa conuentionis & reconuentionis simul tractanda sint, necesse est reconuentionem fieri ante litis contestationem, vel in ipsa contestatione, vel statim post litis contestationem. Ita Bonacina *vbi infra*, cum multis alijs contra Caerolum de Grassis *effect. 1. num. 763.* & alios.

Sup. hoc in
fra in Ref. 83.
& in alijs
cuis nor.

4. Notandum est etiam tertio quòd licet Clericus possit à laico reconueniri, & teneatur stare sententiae, nihilominus secuta sententia non poterit à laico iudice cogi ad solvendum, quia coactio supponit iurisdictionem; iudex autem laicus non habet iurisdictionem in Clericum praecisa occasione reconuentionis, ergo, &c. & ita docet Bonacina in *Bull. Can. disp. 1. q. 16. sect. 1. punct. 4. §. 6. n. 8.* & alij penes ipsum, quibus adde Duardum in *Bull. Can. lib. 2. can. 15. q. 11. n. 66.*

RESOL. LXXIV.

An Clericus sit conueniendus in Curia seculari pro debitis Regalibus? Ex part. 4. tract. 1. Ref. 66.

Hae Ref. citatur supra in Ref. 2. in §. Sed dicitur ad lin. 11. & in Ref. 17. in §. Ad tertium ad lin. 7. quavis videatur non facere ad rem.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet Antonius Ripol de *iurisd. omni. iudic. cap. 1. n. 17. & 182.* vbi sic ait: Clericus ratione solutionis census qui Domino Regi est solvendus conuenitur in curia seculari, & non obstante quòd firmauerit ius in curia Ecclesiastica, solet declarari non esse locum firmæ iuris in dicta curia Ecclesiastica factæ, & non solum Dominus Rex attrahit ad suum forum personas Ecclesiasticas quæ sibi solunt annuas præstationes & debita, verum etiam & arrendatores iurium Regiorum habent eandem prærogatiuam trahendi personas Ecclesiasticas ad iudicium seculare. Ita ille, & alij.

2. Sed ego inuenio apud sacros Canones simpliciter & absolute Clericos etiam in causis civilibus exemptos esse à iudice seculari in quocumque negotio, & idèd in *cap. nullas Clericus 11. quæst. 1.* dicitur, Omne negotium Clericorum in Episcopi sui, &c. Ergo si Summus Pontifex asserit, quòd omne negotium Clerici agendum est coram Episcopo, agendum erit coram illo etiam negotium Clerici debitoris Regis; & in Concil. Trident. *sess. 24. de reformat. cap. 20.* sic habetur. Causæ omnes ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentes, coram ordinarijs locorum duntaxat cognoscantur; sed causa Clerici debitoris Regis pertinet ad forum Ecclesiasticum, cum Clericus in civilibus gaudeat priuilegio fori, vt patet in *cap. nullas Episcopus sibi, neque præ civili causis*, &c. ergo dicta causa per Tridentinum cognoscenda erit coram locorum ordinarijs. Deinde iura declarant causas in quibus Clerici pro civilibus possunt conueniri coram iudice seculari, vt patet ex *cap. transmissa*, & *cap. verum, de foro compet.* Sed inter dictas causas non inuenitur causa Clerici debitoris Regis; ergo, &c. At his non obstantibus asserunt aliqui bona regalia, quando conceduntur Clericis, sub hac conditione concessa censentur; nam talis conditio non est per se mala, & voluntati potuit apponi, & ideo seruanda erit, ex *cap. verum, de foro compet.* & ex *cap. verum, de condit. appos.* & ibi Doctores, & quia hanc opinionem admittit Suarez contra Regem Angliæ *lib. 4. cap. 14. num. 13.* non audeo illam improbare.

RESOL. LXXV.

An Clericus in feudalibus possit conueniri coram iudice laico? Ex part. 3. tract. 1. Ref. 59.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet Suarez de *immun. lib. 4. cap. 14. n. 12.* Duardus in *Bull. Cen. can. 15. q. 11. n. 68.* D. Antoninus *part. 3. tit. 9. cap. 2. n. 3.* Surdus *lib. 3. conf. 396.* Marta de *iurisd. p. 4. ca. 89. num. 5.* Ambrosinus de *immun. cap. 20. num. 56.* Baiardus in *Clarum lib. 4. §. feudum. quæst. 90. num. 8.* & alij, quia in tali casu non subicitur iudicio domini fendi tanquam persona Ecclesiastica, sed tanquam Dux, Marchio, &c.

2. Sed hoc verum esse existimat Paulus Squillante de *privileg. cler. cap. 7. dub. 14. num. 105.* & alij penes ipsum, quando clericus pro feudo coram seculari conuenitur intentando petitionem, & sic quando de proprietate sola agitur; secus autem si iudicio possessorio impetitur, nam tunc causa possessoris est agitata coram Ecclesiastico iudice, licet contrarium asserat Bonacina in *Bull. Cane tom. 3. disp. 1. quæst. 16. sect. 1. punct. 6. n. 6.* & aliter iudicatum fuisse referat Ioannes Baptista del Thoro in *compen. decis. Neapol. ver. cler. fol. 93.*

RESOL. LXXVI.

An Clericus, si conueniatur pro euictione, conueniendus sit coram iudice Ecclesiastico? Ex part. 3. tract. 1. Ref. 22.

§. 1. **A**D hanc quaestionem sic respondeo cum Tamburino de *iure Abbatum tom. 1. disp. 15. q. 19. n. 25.* vbi sic asserit: Si Clericus, qui vendidit agrum, conueniatur pro euictione, debet conueniri coram iudice Ecclesiastico: si verò lis mota fuerit contra laicum, qui rem à Clerico emit, & Clericus resistat defensionem emptoris, tunc non potest per Clericum causa trahi ad tribunal Ecclesiasticum; quia agitur contra laicum, non contra Clericum, qui iudicio suo nomine non assistit, sed nomine & pro defensione emptoris. Ita ille.

Sup. hæc in Ref. 100.

2. Sed presentem quaestionem fufius tractant Ceuallos de *cognitione per viam violentiam part. 2. q. 45.* & alij penes ipsum, quibus addo Molinam de *iust. tom. 2. tract. 2. disp. 380. n. 55.* Io. de Hevia in *Curia Philippica part. 1. §. 5. n. 20.* Martam de *iurisd. part. 4. cent. 1. cap. 34.* Bobadillam in *polit. tom. 1. lib. 2. c. 18. n. 169.* Mendez à Castro in *praxi Lusitana lib. 3. c. 5. §. 1.* Caldas Pereira de *empt. c. 31. num. 84.* Girondam de *gabelle part. 4. §. 15.* & alios.

RESOL. LXXVII.

An Clericus ab emptore interpellatus, teneatur eum defendere coram iudice seculari? Ex part. 4. tract. 1. Ref. 25.

§. 1. **A**ffirmatiuè respondet Aufreterius ad *Capellam Tholosanam decis. 360. num. 2.* Covarruias *Sup. hoc in practico. 99. cap. 8. num. 3.* Fachinæus *lib. 2. controuers. ca. cap. 37.* Gail. *lib. 1. obseru. 37. num. 7.* & alij, quos citat & sequitur Ceuallos *tract. de cognit. per viam violentiam part. 2. quæst. 23. n. 24.* Nam in tali casu Clericus dum ad iudiciu accedit vt emptorem defendat, reus necessarius nunquam efficitur, ita vt comparere necesse habeat, cum lis contra ipsum non instituitur, &